

7/5835
C.K=140

T.C.
MALİYE BAKANLIĞI
Gelir Politikaları Genel Müdürlüğü

Sayı : B.07.0.GEP.0.03.610/ 656
Konu : Soru Önergesi

13.06.2012

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
GENEL SEKRETERLİĞİNE
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

İlgi: a) 09/04/2012 tarih ve A.01.0.KKB.0.10.00.00-59105 sayılı yazı.
b) 25/04/2012 tarih ve A.01.0.KKB.0.10.00.00-62993 sayılı yazı.

İlgi (a) da kayıtlı yazı ekinde alınan Adana Milletvekili Sayın Muharrem VARLI' nın tarafıma yönelttiği 27/03/2012 tarihli ve 7/5835 esas nolu soru önergesindeki sorulara ilişkin açıklamalar aşağıda yer almaktadır.

100 TL tutarındaki benzin fiyatının içerisinde KDV ve ÖTV dâhil toplam vergi yükü 2002 yılı sonunda 70,2 TL iken, 03/05/2012 tarihi itibarıyla 57,5 TL'ye düşmüştür. 100 TL tutarındaki motorinde 2002 sonunda vergi yükü 59,2 TL iken 03/05/2012 tarihi itibarıyla 47,9 TL'ye düşmüştür. Vergi yükünde meydana gelen bu düşüş sonucunda, 2002 yılında hem benzin hem de motorin üzerindeki vergi yükünde Türkiye birinci sıradayken, 30/04/2012 tarihli Avrupa Birliği enerji bülteni ve 03/05/2012 tarihli akaryakıt fiyatlarına göre ülkemiz, vergi yükü sıralamasında benzinde üçüncü, motorinde ise yedinci sıraya gerilemiştir.

Ülkemizde tüketicilerin enerjiyi en uygun maliyetle kullanabilmelerine yönelik olarak petrol ve doğalgaz aramalarına önemli kaynaklar ayrılmaktadır. Aynı zamanda, birincil enerji kaynakları bakımından dışa bağımlılığı azaltmak ve buna yönelik olarak yerli enerji kaynaklarımızdan azami ölçüde yararlanılmasına imkân sağlamak için rekabetçi bir enerji piyasası oluşumu çerçevesinde gerekli yatırımlar yapılmakta ve mevzuatlar hazırlanarak yürürlüğe konulmaktadır.

04/12/2003 tarihli ve 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu'na göre, petrol fiyatları 01/01/2005 tarihinden itibaren en yakın erişilebilir dünya serbest piyasa oluşumu dikkate alınarak serbest piyasa koşullarına göre oluşmakta olup, rafineri fiyatlarının endeksle oluşturulması, dağıtıcı ve nakliye paylarının tavanı gibi fiyatların dolaylı veya dolaysız olarak kamuca belirlenmesine ilişkin uygulamalar sona erdirilmiştir. Ayrıca petrol piyasasında dolaşımda bulunan tüm petrol ürünlerinin fiyatı, ham petrol fiyatındaki değişimlerden etkilenmekle birlikte, her bir ürünün fiyat teşekkülünün arz-talep mekanizmasına göre ayrı ayrı oluştuğu, fiyatların oluşumuna etki eden birçok faktörün de bu süreçte rol oynadığı bilinmektedir. Ham petrol fiyatı ve benzin, motorin gibi ürünlerin kendi arz-talep koşullarının yanı sıra navlun bedeli, döviz kuru, ülkelerin mevzuatlarına göre gümrük vergileri, rafineri, dağıtıcı ve bayi marjları, belirli bir zamandaki konjonktürel gelişmeler gibi birçok husus fiyat oluşumuna etki edebilmektedir. Dolayısıyla, petrol fiyatları 01/01/2005 tarihinden itibaren serbest piyasa ekonomisi şartları altında oluşmakta olup, hükümetin zam yapması gibi bir uygulama mevcut değildir.

Diğer birçok ülkede ve özellikle Avrupa Birliği ülkelerinde olduğu gibi ülkemizde de akaryakıt ürünlerinden 06/06/2002 tarihli ve 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununa göre, Kanuna ekli (I) sayılı cetvelde belirtilen tutarda özel tüketim vergisi ve 25/10/1984 tarihli ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununa göre %18 oranında katma değer vergisi alınmaktadır. Ayrıca, akaryakıt ürünlerinde ÖTV artışı en son 31 Aralık 2009 tarihinde yapılmış olup o tarihten bu yana herhangi bir vergi artışı yapılmamıştır.

Çiftçilerimizin üzerindeki mazottan kaynaklanan yüklerin azaltılması için de yoğun şekilde çalışılmaktadır. 2003-2012 döneminde toplam 4 Milyar 54 Milyon TL mazot destekleme ödemesi yapılarak, çiftçilerimizin mazot maliyetinin ortalama %16'sı karşılanmıştır. 2012 yılı ürünleri için yapılacak mazot destekleme ödemesi birim tutarı ortalama %7 oranında artırılmış olup, peyzaj ve süs bitkileri, özel çayır, mera ve orman emvali alanları için dekar başına 2,7 TL; hububat, yem bitkileri, baklagiller, yumru bitkiler sebze ve meyve alanları için dekar başına 4 TL ve yağlı tohumlu bitkiler ve endüstri bitkilerinin yetiştirildiği alanlar için dekar başına 6,4 TL mazot desteği ödemesi yapılması öngörülmüştür.

2002-2011 yılları arasında ürün gruplarına göre ortalama mazot maliyeti; yağlı tohumlu ve endüstri bitkileri ürün grubunda 33,76 TL, hububat, yem bitkileri, baklagiller, yumrulu bitkiler, sebze, meyve ürün grubunda, 17,72 TL, süs bitkileri, özel çayır mera, orman emvali alanlar ürün grubunda, 11,10 TL olarak gerçekleşmiş olup, TÜİK'ten alınan bilgilere göre mazotun ortalama birim fiyatı; 2002 yılında 1,11 TL, 2003 yılında 1,40 TL, 2004 yılında 1,55 TL, 2005 yılında 1,95 TL, 2006 yılında 2,22 TL, 2007 yılında 2,29 TL, 2008 yılında 2,82 TL, 2009 yılında 2,46 TL, 2010 yılında 3,08 TL, 2011 yılında 3,67 TL ve 2012 yılının ilk dört ayında 3,94 TL olarak belirlenmiştir.

Bakanlığımız; izlenen ekonomik programlar, bütçe hedefleri ve gerçekleştirmelerini de göz önünde bulundurarak vergi yüklerini azaltmaya çalışmakta ve bu konuda toplumsal fayda en üstte tutulmaktadır. Başta çiftçilerimizin üzerindeki vergi yükü olmak üzere, genel olarak vergi yüklerini azaltmaya yönelik çalışmalarımız bütçe imkânları ölçüsünde sürdürülmektedir. Bunun yanı sıra, yapılacak mevzuat ya da oran değişikliklerinin umulan toplumsal faydayı sağlayıp sağlamayacağı, diğer vergisel uygulamalar açısından olumsuz bir sonuç doğurup doğurmayacağı, amaçlanan sosyal faydanın başka vasıtalarla sağlanıp sağlanamayacağı gibi hususlar da göz önünde bulundurulmaktadır.

Bu çerçevede, önergede sorulan mahiyette vergi uygulanmadan veya vergi oranlarının düşürülmesi suretiyle mazot teslimi yapılması, sektörün yapısından kaynaklanan nedenlerle uygun değerlendirilmemekte olup bu hususta bir çalışmamız bulunmamaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet ŞİMŞEK
Maliye Bakanı